

Dosarul nr. 3ra-1342/19

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud: I. Secrieru)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Minciuna, V. Sîrbu, V. Mihaila)

ÎNCHEIERE

20 noiembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Nicolae Craiu
Sveatoslav Moldovan

examinând admisibilitatea recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Valentina Brașcov împotriva Inspectoratului General al Poliției și Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii și achitării indemnizației pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani,

împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova împotriva hotărârii din 20 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani

c o n s t a t ă:

La 11 februarie 2019 Brașcov Valentina a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General al Poliției și Casei Naționale de Asigurări Sociale a Republicii Moldova cu privire la contestarea actului administrativ, obligarea stabilirii și achitării indemnizației pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani.

În motivarea acțiunii a indicat că la 17 februarie 2017 la Oficiul Stării Civile mun. Chișinău a încheiat căsătoria cu Spivacenco Andrei, fapt confirmat prin certificatul de căsătorie nr. XXXXX din 17 februarie 2017.

La XXXXX s-a născut copilul XXXXX, fapt ce rezultă din certificatul de naștere nr. XXXXX din XXXXX eliberat de XXXXX.

Soțul Spivacenco Andrei, a activat în cadrul Ministerului Afacerilor Interne începând cu 10 aprilie 1997 – până la 25 decembrie 2010, reangajat la 13 iulie 2012, iar în cadrul Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General al Poliției de la 05 martie 2013.

La moment soțul Spivacenco Andrei este funcționar public cu statut special, deținând funcția de subofițer al Plutonului santinelă al Secției operaționale și asigurare

pază a Brigăzii de patrulare a Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General al Poliției din 05 septembrie 2017.

Din ziua nașterii copilului XXXXX la XXXXX până în prezent nu a fost angajată în câmpul muncii, aflându-se totalmente la întreținerea soțului Spivacenco Andrei și nu dispune de venit asigurat.

La 26 decembrie 2018 s-a adresat Casei Naționale de Asigurări Sociale și Inspectoratului General al Poliției cu cereri prealabile, solicitând stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea copilului XXXXX, născută la XXXXX, în cuantum de 30% din salariul soțului Spivacenco Andrei, angajat al Inspectoratului General al Poliției, realizat pe parcursul ultimelor 12 luni până la producerea riscului asigurat, începând cu XXXXX (data expirării concediului de maternitate) – până la XXXXX, la atingerea copilului a vârstei de 3 ani.

Prin răspunsul nr. 34/5-B-137/18 din 11 ianuarie 2019 a Inspectoratului General al Poliției, s-a refuzat stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea fiicei XXXXX, născută la XXXXX, până la atingerea copilului a vârstei de 3 ani din motiv că este persoană neasigurată și în condițiile legii nu are dreptul să pretindă la o asemenea prestație socială.

Prin răspunsul nr. B-2973/18 din 17 ianuarie 2019 a Casei Naționale de Asigurări Sociale, din același motiv s-a refuzat stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației pentru creșterea copilului până la vârsta de 3 ani, fără a ține cont de prevederile Legii privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16 decembrie 2016 și ale Legii nr. 289 din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Consideră Brașcov Valentina că refuzurile Inspectoratului General al Poliției și a Casei Naționale de Asigurări Sociale expuse în răspunsurile nr. 34/5-B-137/18 din 11 ianuarie 2019 și nr. B-2973/18 din 17 ianuarie 2019, sunt ilegale și neîntemeiate.

Or, conform art. 40 alin. (6) și (7) din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16 decembrie 2016 (în vigoare la data adresării cu cerere prealabilă), concediul de maternitate și concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani inclusiv al soției funcționarului public cu statut special, aflată la întreținerea acestuia, concediul pentru îngrijirea copilului bolnav în vârstă de până la 10 ani și concediul pentru îngrijirea copilului în vârstă de până la 18 ani care suferă de o maladie oncologică sau are o dizabilitate pentru afecțiuni intercurente se acordă funcționarilor publici cu statut special conform dispozițiilor generale.

Baza de calcul și cuantumul indemnizațiilor acordate pentru concediile prevăzute la alin. (6) se stabilesc în modul prevăzut de Legea nr. 289-XV din 22 iulie 2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, în mod similar cu ale persoanelor asigurate.

A cerut Brașcov Valentina admiterea acțiunii, recunoașterea ca fiind ilegale refuzul Inspectoratului General al Poliției expus în răspunsul nr. 34/5-B-137/18 din 11 ianuarie 2019 și refuzul Casei Naționale de Asigurări Sociale expus în răspunsul nr. B-2973/18 din 17 ianuarie 2019; obligarea Inspectoratului General al Poliției și Casei Naționale de Asigurări Sociale să-i stabilească, calculeze și să-i achite indemnizația pentru creșterea copilului XXXXX, născută la XXXXX, în cuantum de 30% din salariul soțului Spivacenco Andrei, angajat al Inspectoratului General al Poliției, realizat pe parcursul

ultimelor 12 luni până la producerea riscului asigurat, începând cu XXXXX (data expirării concediului de maternitate) – până la XXXXX, la atingerea copilului a vârstei de 3 ani.

Prin hotărârea din 20 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, acțiunea Valentinei Brașcov a fost admisă în parte.

S-au recunoscut ilegale răspunsul Inspectoratului General al Poliției nr. 34/5-B-137/18 din 11 ianuarie 2019 și răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. B-2973/18 din 17 ianuarie 2019.

S-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale, Oficiul teritorial competent, să calculeze și să achite Valentinei Brașcov indemnizația pentru creșterea copilului XXXXX, născută la XXXXX, în mărime de 30% din salariul soțului Spivacenco Andrei realizat pe parcursul ultimilor 12 luni până la producerea riscului asigurat (nașterea copilului), începând cu XXXXX (data expirării concediului de maternitate) până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului – XXXXX.

În rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale împotriva hotărârii din 20 mai 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani.

Prima instanță și instanța de apel au motivat soluțiile că Spivacenco Andrei este funcționar public cu statut special, deținând funcția de subofițer al Plutonului santinelă al Secției operaționale și asigurare pază a Brigăzii de patrulare a Inspectoratului Național de Patrulare al Inspectoratului General al Poliției, iar soția Brașcov Valentina se află la întreținerea sa.

Conform art. 6 din Legea 289 din 22 iulie 2004, soția aflată la întreținerea soțului asigurat beneficiază de dreptul la indemnizație de maternitate în cazul în care soțul confirmă un stagiul de cotizare specificat la alin. (1) sau (2). În cazul înregistrării căsătoriei după producerea riscului asigurat (concediul de maternitate), dreptul la indemnizație se stabilește pentru perioada de la data înregistrării căsătoriei până la data expirării concediului de maternitate.

Conform art. 40 alin. (7) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016, indemnizația de maternitate, inclusiv pentru soția funcționarului public cu statut special aflată la întreținerea acestuia, indemnizația pentru creșterea copilului până la împlinirea vârstei de 3 ani, indemnizația pentru îngrijirea copilului bolnav și ajutorul de deces se stabilesc și se plătesc în condițiile prevăzute de Legea nr. 289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale.

Valentina Brașcov aflându-se la întreținerea soțului Spivacenco Andrei beneficiază de dreptul la stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației de creștere a copilului XXXXX, născută la XXXXX, începând cu XXXXX (data expirării concediului de maternitate) până la atingerea vârstei de 3 ani a copilului – XXXXX.

Conform art. IX din Legea pentru modificarea unor acte legislative nr. 184 din 26 iulie 2018, în vigoare din 01 ianuarie 2019, indemnizațiile stabilite până la intrarea în vigoare a prezentei legi vor fi achitate la locul de serviciu al militarilor care îndeplinesc serviciul prin contract, al persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și ale sistemului penitenciar, al ofițerilor de protecție și colaboratorilor organelor securității statului și Centrului Național Anticorupție, din bugetul de stat.

Cererea depusă de Valentina Braşcov privind stabilirea, calcularea şi achitarea indemnizaţiei pentru creşterea copilului XXXXX, născută la XXXXX, în cuantum de 30% din salariul soţului Spivacenco Andrei, angajat al Inspectoratului General al Poliţiei, realizat pe parcursul ultimelor 12 luni până la producerea riscului asigurat, începând cu XXXXX (data expirării concediului de maternitate) – până la XXXXX, la atingerea copilului a vârstei de 3 ani, a fost examinată de Casa Naţională de Asigurări Sociale la 17 ianuarie 2019, adică după 01 ianuarie 2019, când chestiunea dată era deja de competenţa Casei Naţionale de Asigurări Sociale.

Instanţele de judecată au constatat că conform Legii privind sistemul public de asigurări sociale nr. 489 din 08 iulie 1999, organul competent în vederea stabilirii şi achitării indemnizaţiilor este Casa Naţională de Asigurări Sociale, care administrează sistemul public de asigurări sociale şi gestionează bugetul asigurărilor sociale de stat.

Casa Naţională de Asigurări Sociale prin intermediul caselor teritoriale stabileşte şi achită indemnizaţia conform solicitării reclamantei şi nu Inspectoratul General al Poliţiei – angajatorul funcţionarului cu statut special Spivacenco Andrei, soţul Valentinei Braşcov, care nu dispune de aşa competenţă.

La 16 septembrie 2019 Casa Naţională de Asigurări Sociale a depus cerere de recurs nemotivată împotriva deciziei instanţei de apel, iar la 08 noiembrie 2019 a prezentat partea motivată a recursului, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei din 11 septembrie 2019 a Curţii de Apel Chişinău şi a hotărârii 20 mai 2019 a Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acţiunii ca neîntemeiată.

În motivarea recursului Casa Naţională de Asigurări Sociale a invocat ilegalitatea şi netemeinicia deciziei instanţei de apel, declarând că Curtea de Apel Chişinău a examinat cauza superficial, cu interpretarea şi aplicarea eronată a normelor de drept material, nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată, şi anume art. 40 din Legea privind funcţionarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nr. 288 din 16 decembrie 2016, în redacţia până la intrarea în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte legislative nr. 184 din 26 iulie 2018 (în vigoare din 01 ianuarie 2019), care stipulează că indemnizaţiile acordate pentru concediile prevăzute la alin. (5) şi (6) se plătesc la locul de muncă al funcţionarului public cu statut special, din bugetul de stat.

La fel, art. IX din Legea pentru modificarea unor acte legislative nr. 184 din 26 iulie 2018, în vigoare din 01 ianuarie 2019, prevede că indemnizaţiile stabilite până la intrarea în vigoare a prezentei legi 01 ianuarie 2019 vor fi achitate la locul de serviciu al funcţionarului public din cadrul Ministerului Afacerilor Interne din bugetul de stat.

La 11 octombrie 2019 şi la 11 noiembrie 2019 în adresa Valentinei Braşcov şi Inspectoratului General al Poliţiei au fost expediate copiile recursului depus de Casa Naţională de Asigurări Sociale, cu înştiinţarea despre necesitatea depunerii referinţelor.

La 12 noiembrie 2019 Inspectoratul General al Poliţiei reprezentat de Teleba Serghei în baza procurii nr. 34/2-110 din 17 iunie 2019, a depus referinţă împotriva recursului depus de Casa Naţională de Asigurări Sociale, solicitând declararea acestuia inadmisibil, cu menţinerea deciziei din 11 septembrie 2019 a Curţii de Apel Chişinău şi a hotărârii din 20 mai 2019 a Judecătoriei Chişinău, sediul Rîşcani, pe care le consideră legale şi întemeiate, invocând că instanţele de judecată au verificat minuţios toate circumstanţele, care au importanţă pentru soluţionarea justă a prezentei speţe, dând o apreciere corectă suportului probatoriu al cauzei.

Organul competent în vederea stabilirii și achitării indemnizațiilor este Casa Națională de Asigurări Sociale, care administrează sistemul public de asigurări sociale și gestionează bugetul asigurărilor sociale de stat, or, cererea Valentinei Brașcov privind stabilirea, calcularea și achitarea indemnizației solicitate a fost examinată de Casa Națională de Asigurări Sociale la 17 ianuarie 2019 după intrarea în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte legislative nr. 184 din 26 iulie 2018, în vigoare din 01 ianuarie 2019, prin care s-au operat modificări în Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 și Legea nr. 289 din 22 iulie 2004.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că prezentul litigiu a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din data de 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

Conform art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793 din 10 februarie 2000.

Conform art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, însă rezultând din aceeași normă legală, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va examina admisibilitatea cererii de recurs prin prisma prevederilor Codului de procedură civilă, având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ.

Conform art. 245 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Cererea de recurs împotriva deciziei din 11 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost depusă la 16 septembrie 2019, adică în termenul prevăzut de lege.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul Casei Naționale de Asigurări Sociale cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform Secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 din Codul de procedură civilă, însă din recursul depus nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale a Republicii Moldova, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Nicolae Craiu

Sveatoslav Moldovan